

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Петровська К.В.

“20” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів II рівня вищої освіти

III 07

МЕДІАЦІЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»
(назва освітньо-професійної програми)

Спеціалізація управління соціальними закладами, практична психологія
(назва спеціалізації)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Бердянськ, 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіація в соціальній сфері» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньої-професійної програми «Соціальна педагогіка»

Розробники:

Попова Анастасія Сергіївна, старший викладач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук .

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “20” серпня 2019 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
соціальної роботи та інклюзивної освіти

_____ (підпис)

(Петровська К. В.)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис)

(Гуренко О. І.)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Обов'язкова / за вибором	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й / 2-й	1-й / 2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання: українська		1-й	1-й / 2-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,41/ 1,17 самостійної роботи здобувача ВО – 3,9 / 4,11	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	12 / 10	8 / 10
		Практичні, семінарські	
		12 / 10	4 / 6
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		66 / 70	78 / 74
		Індивідуальні завдання: 9,9/ 10,5	
Вид контролю: Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24 / 66 (27%/ 63%).

для заочної форми навчання – 16 / 74 (18%/82%).

для денної форми навчання – 20 / 70 (22%/ 78%).

для заочної форми навчання – 12 / 78 (13%/87%).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Медіація в соціальній сфері» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота базових знань про медіацію, інших альтернативних способах вирішення спорів, управління конфліктом, процедурі медіації, набуття практичних навичок участі в процедурі медіації в якості медіатора, сторін (представників сторін), а також використання медіативного підходу для запобігання виникнення і врегулювання конфліктів у соціальній сфері.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення сутності поняття «конфлікт», його видів, стадій як предмету медіації у соціальній сфері;
- ознайомлення з етичними та законодавчими засадами надання соціальної послуги посередництва (медіації);
- ознайомлення з основними процедурами та інструментами медіації у соціальній сфері;
- формування базових знань, умінь та навичок застосування медіації у діяльності фахівця із соціальної роботи.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Програмні результати навчання
1.	ЗК-6	Навички міжособистісної взаємодії.	ПР-6 Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.
2.	ФК-5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.	ПР-14 Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів.

Конфлікт: види та особливості. Структура конфлікту та стадії його перебігу. Підходи до вирішення конфлікту. Трансформація конфлікту. Альтернативні способи вирішення конфліктів. Відновні практики: соціально-педагогічний потенціал. Медіація як соціально-значущий інститут. Види медіації. Випадки застосування медіації.

Тема 2. Етичні та законодавчі засади здійснення медіації у соціальній сфері.

Медіатор: роль, вимоги, функції. Етичний кодекс медіатора: принципи, права, обов'язки. Міжнародні документи, що регламентують процедуру медіації. Законопроект «Про медіацію» та правовий статус медіатора. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіація).

Тема 3. Медіація як процедура.

Етапи медіації. Фази роботи медіатора на основних етапах роботи по вирішенню конфліктної ситуації. Вступне слово та сценарій роботи медіатора. Техніки медіації. Види діяльності та тактик медіатора у процесі вирішення конфліктної ситуації. Практичний інструментарій: техніки та психологічні прийоми.

Тема 4. Медіація та медитативний підхід у соціальній роботі з сім'єю.

Поняття сімейної медіації та випадки її застосування. Основні цілі, задачі та умови запровадження технології медіації у роботі з сім'єю та дітьми. Дизайн процедури медіації у роботі з сім'єю та дітьми.

Тема 5. Медіація та медитативний підхід у сфері освіти.

Особливість конфліктів у сучасному освітньому середовищі. Види конфліктів у сучасній сфері освіти. Традиційні та інноваційні засоби вирішення конфліктів у сучасній сфері освіти. Особливості конфліктної комунікації. Сценарій розвитку конфліктної ситуації в школі. Фактори, що сприяють розвитку конфліктної ситуації у процесі міжособистісної комунікації. Когнітивні, емоційні та поведінкові особливості особистості в конфліктній взаємодії. Мобінг як форма прояву конфлікту серед дітей та підлітків. Управління конфліктами у дитячому колективі. Способи вирішення конфліктів і зниження емоційно-психологічної напруги у дітей. Медіація як засіб вирішення конфліктів в учнівському середовищі. Шкільна медіація та її цілі.

Тема 6. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації.

Актуальність створення служби порозуміння у системі освіти. Поняття «служба порозуміння у закладах освіти». Організація роботи служби порозуміння у закладах освіти. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти. Координація служби порозуміння. Функції супервізії діяльності служб порозуміння у закладах освіти. Моніторинг діяльності служби порозуміння закладу освіти. Етапи моніторингу та оцінки діяльності служб порозуміння закладів освіти.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Тема 1. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів												
1.1. Конфлікт як предмет медіації	7/7	2/2	2/2			3/3	7/7	2/2	2/2			3/3
1.2. Трансформація конфлікту та відновні практики	8/8	2/2	-			6/6	8/8	-/2	-/-			8/6
Разом за тему 1	15/15	4/4	2/2			9/9	15/15	2/4	2/2			11/9
Тема 2. Етичні та законодавчі засади здійснення медіації у соціальній сфері												
2.1. Етика медіатора та його роль у процесі медіації	7/7	-/-	2/2			5/5	7/7	-/-	-/-			7/7
2.2. Законодавче забезпечення процесу медіації	8/8	2/2	-/-			6/6	8/8	2/2	-/-			6/6
Разом за тему 2	15/15	2/2	2/2			11/11	15/15	2/2	-/-			13/13
Тема 3. Медіація як процедура												
3.1. Етапи медіації та фази роботи медіатора у контексті вирішення конфлікту	7/7	2/2	-/-			5/5	7/7	2/2	-/-			5/5
3.2. Інструментарій медіатора	8/8	2/2	2/2			4/4	8/8	2/2	-/-			6/6
Разом за тему 3	15/15	4/4	2/2			9/9	15/15	2/2	-/-			11/11
Тема 4. Медіація та медитативний підхід у соціальній роботі з сім'єю												
4.1. – 4.2. Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми	15/15	2/-	2/2			11/13	15/15	-/-	2/2			13/13
Разом за тему 4	15/15	2/-	2/2			11/13	15/15	-/-	2/2			13/13
Тема 5. Медіація та медитативний підхід у сфері освіти												
5.1. Типологія та особливості конфліктів у сфері освіти	7/7	-/-	-			7/7	7/7	-/-	-/-			7/7
5.2. Особливості конфліктної комунікації та використання медіації у системі освіти	8/8	-/-	2/2			6/6	8/8	-/-	-/2			8/6

4. Теми лекцій

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	<i>Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів</i>	4/4	2/4
1.1.	Конфлікт як предмет медіації 1. Конфлікт: види та особливості 2. Структура конфлікту та стадії його перебігу. 3. Підходи до вирішення конфлікту. 4. Трансформація конфлікту. 5. Альтернативні способи вирішення конфліктів.	2/2	2/2
1.2.	Трансформація конфлікту та відновні практики 1. Відновні практики: соціально-педагогічний потенціал. 2. Медіація як соціально-значущий інститут. 3. Види медіації. 4. Випадки застосування медіації.	2/2	-/2
2.	<i>Етичні та законодавчі засади здійснення медіації у соціальній сфері</i>	2/2	2/2
2.2.	Законодавче забезпечення процесу медіації 1. Міжнародні документи, що регламентують процедуру медіації. 2. Законопроект «Про медіацію» та правовий статус медіатора. 3. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіація).	2/2	2/2
3.	<i>Медіація як процедура</i>	4/4	4/4
3.1.	Етапи медіації та фази роботи медіатора у контексті вирішення конфлікту 1. Етапи медіації. 2. Фази роботи медіатора на основних етапах роботи по вирішенню конфліктної ситуації. 3. Вступне слово та сценарій роботи медіатора.	2/2	2/2
3.2.	Інструментарій медіатора 1. Техніки медіації. 2. Види діяльності та тактик медіатора у процесі вирішення конфліктної ситуації. 3. Практичний інструментарій: техніки та психологічні прийоми.	2/2	2/2
4.	<i>Медіація та медитативний підхід у соціальній роботі з сім'єю</i>	2/-	-/-
4.1.	Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми 1. Поняття сімейної медіації та випадки її застосування. 2. Основні цілі, задачі та умови запровадження технології медіації у роботі з сім'єю та дітьми. 3. Дизайн процедури медіації у роботі з сім'єю та дітьми.	2/-	-/-
Усього		12/10	8/10

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	2.		
1	<i>Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів</i>	2/2	2/2
1.1.	Конфлікт як предмет медіації 1. Комплексна структура аналізу та вирішення конфліктів: підхід ЗРА. 2. Етапи вирішення конфлікту (Посібник «Розбудова миру», с. 52) 3. Картографія вирішення конфлікту.	2/2	2/2
2.	<i>Етичні та законодавчі засади здійснення медіації у соціальній сфері</i>	2/2	-/-
2.1.	Професійні організації у галузі медіації в Україні і світі 1. Світові професійні організації у галузі медіації. 2. Українські професійні організації у галузі медіації (Український центр медіації, Національна асоціація медіаторів України, Ліга медіаторів України тощо).	2/2	-/-
3.	<i>Медіація як процедура</i>	2/2	-/-
3.1.	Поняття та види медіаційних інструментів, технік та технологій 1. Техніки і технології ефективної медіації. 2. Тактики і техніки взаємодії медіатора з опонентами у процесі взаємодії. 3. Види медіаційних інструментів: нарративна медіація, ехо-техніка, міміка медіатора, основний опорний сигнал, річ медіатора, модули мислення, медіаційний коучинг.	2/2	-/-
4.	<i>Медіація та медіативний підхід у соціальній роботі з сім'єю</i>	2/-	-/2
4.1.	Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми 1. Міжнародна сімейна медіація. 2. Технологія сімейної медіації. 3. Діти у сімейній медіації.	2/2	-/2
5.	<i>Медіація та медитативний підхід у сфері освіти</i>	2/2	2/2
5.2.	Особливості конфліктної комунікації та використання медіації у системі освіти 1. Мобінг як форма прояву конфлікту серед дітей та підлітків. 2. Управління конфліктами у дитячому колективі. 3. Способи вирішення конфліктів і зниження емоційно-психологічної напруги у дітей. 4. Медіація як засіб вирішення конфліктів в учнівському середовищі. Шкільна медіація та її цілі.	2/2	2/2

6.	Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації	2/-	-/-
6.1	Технологія створення служб порозуміння у закладах освіти 1. Актуальність створення служби порозуміння у системі освіти. 2. Поняття «служба порозуміння у закладах освіти». 3. Організація роботи служби порозуміння у закладах освіти. 4. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти.	2/-	-/-
Усього		12/10	4/6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1.	Теоретичні підходи до здійснення медіації. 1. 7 сходинок медіації Джей Фолберга і Елісон Тейлор (1984 р.). 2. 12 ступенів медіації Крістофера Моора (1986).	9/9	11/9
2.	Нормативно-правова база запровадження послуги посередництва (медіації) у світі та Україні. 1. Джерела правового регулювання медіації та процедури примирення в Україні 1.1. Примирення та медіація в Кримінальному процесі 1.2. Примирення та медіація в Адміністративному процесі 1.3. Примирення та медіація в Цивільному процесі та Сімейних справах 1.4. Примирення та медіація в Господарському процесі 2. Медіація в Законі України «Про безоплатну правову допомогу». 3. Законопроекти «Про медіацію» в Україні. 4. Імплементация міжнародного законодавства щодо медіації.	11/11	13/13
3.	Практико-технологічний аспект роботи зі складними клієнтами, стресом та синдромом вигорання медіатора. 1. Робота із запереченнями та різними типами клієнтів. 2. Антистресові методики у роботі медіатора. 3. Синдром емоційного вигорання медіатора та його профілактика.	9/9	11/11
4.	Історичний та зарубіжний аспекти здійснення медіації з сім'єю. 1. Сімейна медіація у різних країнах світу. 2. Історія сімейної медіації.	13/15	13/13

5.	Історія шкільної медіації у порівняльно-педагогічному аспекті. Історія виникнення шкільної медіації у різних країнах світу.	11/13	15/13
6.	Прикладні аспекти організації служби порозуміння у закладах освіти 1. Етичний кодекс медіатора служби порозуміння закладу освіти. 2. Типовий порядок створення та організації діяльності служби порозуміння закладу освіти. 3. Процес документування створення служби порозуміння у закладі освіти. Досвід створення служб порозуміння у закладах освіти України.	13/15	15/15
Усього		66/70	78/74

7. Індивідуальні завдання

1. Розібрати проблемні ситуації та представити їх у вигляді таблиці.

Сторони	Позиція	Інтерес/Потреба

2. Підготувати презентації за тематикою семінарів 2.1.
3. Пройти On-line симулятор медіації «Грайся і навчайся» за посиланням: <http://play.ukrmediation.com.ua/simulation/list>
4. Підібрати кейси, що стосуються тематики сімейної медіації.
5. Розробити презентацію до Теми 5.1. та Теми 5.2, та тематики самостійного роботи ЗМ 5.
6. Підготувати пакет документів для створення служби порозуміння та супровідну документацію для роботи медіатора служби порозуміння закладу освіти.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів вищої освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Засоби діагностики успішності навчання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
25	25	25	25	25	25		

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
1.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
1.3.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 - 5	0 - 10
1.4.	Виконання ІНДЗ до теми 1: - Таблиця.	0 - 10	0 - 10
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті 2.1. (2 години)	0 - 5	-
2.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2: - Презентація.	0 - 10	0 - 15
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години для ДВ/2 години для ЗВ)	0 - 5	0 - 5
3.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
3.3.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Підготовка додаткових питань та опитування	0 - 10	0 - 10

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у «Системі оцінювання» та розміщені на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

	за ними.		
3.4.	Виконання ІНДЗ до теми 3: - Онлайн симулятор	0 – 10	0 – 10
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
4.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
4.3.	Виконання самостійної роботи до теми 4: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 10	0 – 10
4.4.	Виконання ІНДЗ до теми 4: • Підбір/розробка кейсів	0 – 10	0 – 10
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
5.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
5.3.	Виконання самостійної роботи до теми 5: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 10	0 – 10
5.4.	Виконання ІНДЗ до теми 5: • Презентація.	0 – 10	0 – 10
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 – 5	-
6.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 – 2	-
6.3.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 10
6.4.	Виконання ІНДЗ до теми 6: - Пакет документів.	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 6		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – екзамен або залік.

² Мінімальний допуск до екзамену здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
78-89	B	добре
65 – 77	C	
58-64	D	задовільно
50-57	E	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Медіація в соціальній сфері» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Андрєєнкова В. Л., Дацко О. В., Лунченко Н. В., Мараховська Т. А. Навчальна програма «базові навички медіатора в навчальному закладі та громаді. забезпечення участі жінок і дітей у розв'язанні конфліктів та миробудуванні»: робочий зошит / За ред. Левченко К. Б. К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 31 с.
2. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. К.: Знання, 2013. 407 с.
3. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Гірник. К.: Києво-Могилян. акад., 2010. 222 с. URL: http://pidruchniki.com/15660212/psihologiya/poserednitstvo_konfliktah.
4. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіації) / ВПУ : веб-сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>
5. Европейський кодекс поведення для медіаторов. URL: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.
6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання / за заг. ред. проф. І.Д. Звереві . Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с

7. ЗУ «Про соціальні послуги». ВРУ : веб-сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
8. Маврин О. В. Технологии урегулирования конфликтов (медиация как эффективный метод разрешения конфликтов): учебное пособие / О. В. Маврин. Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2014. 96 с.
9. Нескородев С.Н. Конфликтология: учебное пособие / С. Н. Нескородев. Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015. 196 с.
10. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. [Навч.-метод. посібник] / К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 192 с.

Допоміжна:

1. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах / Х. Бесемер, перевод с нем.
2. Білик Н.М. Соціально-педагогічна технологія медіаторства у вирішенні конфліктів між молодшими підлітками. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.
3. Величко Оксана, Тетяна Янковська. Управління конфліктами та стресом. Посібник для працівників апарату суду. Київ, 2010. 192 с.
4. Гетті ван Гурп. Медіація однолітків. Докладний посібник з розв'язання конфліктів у наших школах. Авторський варіант перекладу книжки, виданої Українським центром порозуміння у 2006 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ex.ua/12686710>.
5. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 13.00.05 «Соціальна педагогіка» (231 – Соціальна робота). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, МОН України, Київ, 2017. 288 с.
6. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>.
7. Закон України від 22.11.2014 № 4490а-1 «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
8. Закон України від 22.11.2014 № 4490а-1 «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
9. Кей П., Баррі С., Марк У. Кола примирення. Від злочину до повернення в громаду. – Пер. з англ. – К.: Видавець Захаренко В.О., 2008. 272 с.
10. Конвенція Ради Європи про попередження насильства щодо жінок та домашнього насильства та боротьбу з цими явищами. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/publications/project>.
11. Медиация в образовании: учебно-методическое пособие / М. А. Юферова, О. А. Коряковцева, Т. В. Бугайчук, А. И. Стрелова. Ярославль: РИО ЯГПУ, 2018. 67 с.

12. Орлянський В.С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів / В.С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2007. 159 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://pidruchniki.com/12191214/psihologiya/konfliktologiya>.
13. General recommendation No. 30 on women in conflict prevention, conflict and post conflict situations to CEDAW. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CEDAW/GComments/CEDAW.C.CG.30.pdf>.
14. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPACCRD.aspx>.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Ліга медіаторів України <http://limu.org.ua/>
4. Шкільні служби порозуміння <http://safeschools.com.ua/about/>
5. Український центр медіації <http://ucminternational.com.ua/>
6. Верховна Рада України <http://zakon.rada.ua>
7. Медіатека ФДССО.